

ESMERGÖZLER TANI KARTI (*Plebejus* sp.) – BÖLÜM III

Doğulu Esmergöz (*Plebejus carmon*) sinonim (*Plebejus euryпилus*)

Pylaon Kompleks grubu kelebeklerinde olduğu gibi arka kanat altında alttan ikinci benekte turuncu kısım eksiktir (sarı halka). Bu benegin üstündeki siyah benek içerisinde gümüş pullar görülebilir (mavi ok). Ön kanat altı turuncu benekler kalın seyreder (beyaz halka). Hem erkek hem de dişi bireylerin kanat üstü kahverengidir. Erkek bireyler sadece arka kanat üstünde, dişi bireyler ise genelde her iki kanat üstünde kenar kısmında bazalı turuncu benekle çevrili siyah benekler taşırlar (sarı oklar). Ancak turuncu beneklerle çevrili bu siyah beneklerin konumu, sayısı ve yoğunluğu bireyden bireye farklılık gösterebilir.

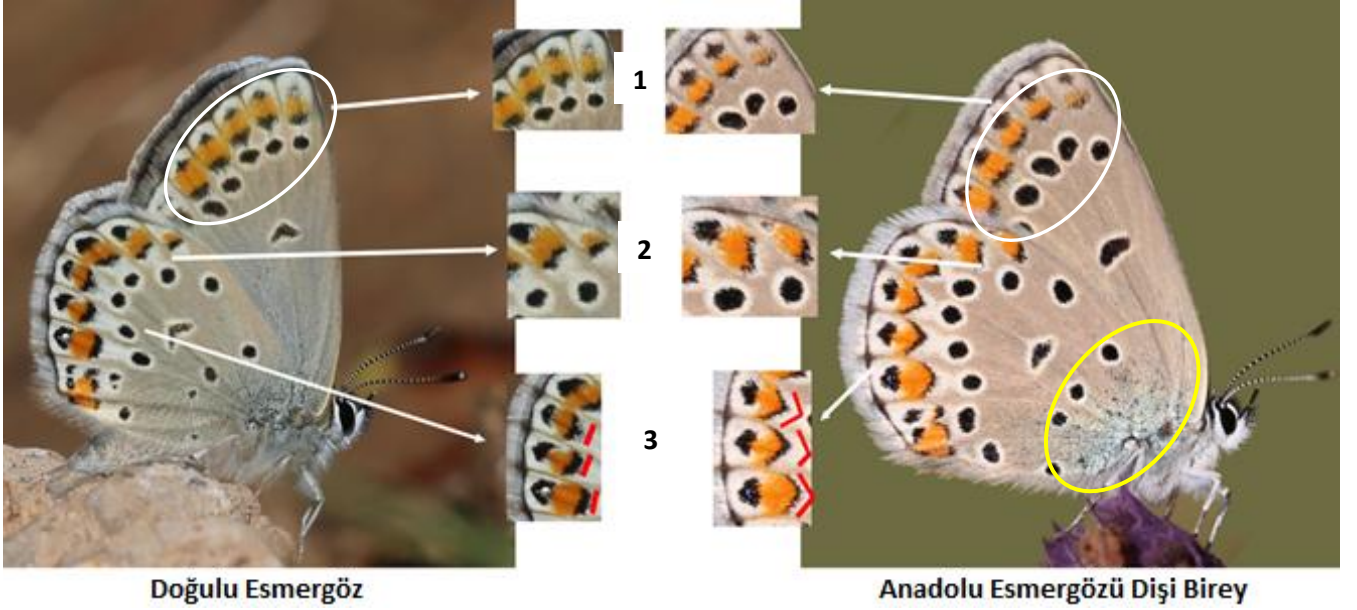

İranlı Esmergöz (*Plebejus iranicus*)

Taksonomik durumu halen yabancı uzmanlar tarafından tür veya alt tür seviyesinde kabul edilmeyen bu türün Doğulu Esmergözden morfolojik bir ayrımı yoktur. Koçak listesinde daha öncelerde dağılımı Hakkari ve Van olarak verilmişken, güncel Türkiye tür listesi olarak kullandığımız, 01.07.2018 tarihli CESA Memoirs 8 (A synonymous and distributional list of the species of the Lepidoptera of Turkey) adlı yayında türün dağılımı sadece Iğdır olarak değiştirilmiştir.

Doğulu Esmalgöz sadece Pylaon Kompleks (*Plebejus modicus*, *sephirus*, *zephirus*, *nichollae*) dişileri ile karıştırılmaktadır ve bunların ayrımı dikkat gerektirir. Zaten erkek bireyler dikkate alındığında, Pylaon Kompleks erkek bireyleri kanat üstü mavi olduğu için herhangi bir ilave ayrım kriterine ihtiyaç yoktur.

- Doğulu Esmalgözlerde ön kanat siyah benekleri kenar alt beneklerine çok yakın seyrederek ve bu beneklere beyaz bağ ile bağlı görünürken, pylaon kompleks dişilerinde ön kanat benekleri genellikle aşağı doğru daha kıvrık seyrederek ve apekse doğru kenar altı beneklerinden uzaklaşır. Özellikle apekte son iki benek beyaz bağ ile bağlı değildir (1).
- Arka kanatta üstten ikinci benek Doğulu Esmalgözde genellikle beyaz bağ ile bağlı izlenirken, Pylaon Kompleks dişi bireylerinde ayrık/bağılantısız seyrederek (2).
- Doğulu Esmalgözlerde arka kanatta turuncu beneği sınırlayan siyah benekler genelde düz seyrederken, Pylaon Kompleks dişi bireylerinde bu benekler her zaman "V" şeklindedir (3).
- Doğulu Esmalgöz bireylerinde zemin rengi esmer, Pylaon Kompleks dişilerinde ise kahverengidir.
- Bazal pullanma, Pylaon Kompleks dişi bireylerinde, Doğulu Esmalgöz bireylerine göre genellikle daha yaygın izlenir (sarı halka).
- Her iki kanat altında diskal benekler genellikle Doğulu Esmalgözlerde daha incedir.
- Doğulu Esmalgözlerde turuncu bantlar genellikle her iki kanatta da daha kalın ve belirgin formdadır. Ancak bu özellik bazı bireylerde ayrım için ipucu vermemekte olduğundan dolayı ancak diğer kriterler ile birlikte değerlendirilmelidir.

Hazırlayanlar:

Hakan YILDIRIM
Onat BAŞBAY

Katkı Verenler:

Ali Bali
Ahmet Zafer TUNÇ
Alperen YAYLA